

Prosjektplan kommuneutredning

Mål for utredningsarbeidet:

- Utrede en sammenslåing av kommunene Nesna, Hemnes, Rødøy, Lurøy, Træna og Rana til en regionkommune.

Organisering av utredningsarbeidet:

Styringsgruppa for utredningen nedsettes av politisk nivå i de respektive kommuner.

Rådmennene i de respektive kommuner utgjør en utredningsgruppe med det faglige ansvaret for utredningen.

Det engasjeres en prosjektleder snarest med relevant kompetanse og erfaring for gjennomføring av utredningsarbeidet.

Utredningsgruppa og prosjektleder informerer om arbeidet i IHR møtene. IHR-sekretariatet har en koordinerende rolle mot «Rana-« og «Vefsn-alternativet».

Rana kommune står som søker på skjønnsmidler fra fylkesmannen og tar arbeidsgiver-ansvar for prosjektleder.

Administrative faggrupper kan etableres etter behov innen sine ansvarsområder.

Innbyggernes medvirkning:

Innbyggerne inviteres tidlig til å komme med innspill om sine synspunkter og forventninger til kommunereformen når det gjelder f. eks. kapasitet og kvalitet på tjenestene, medvirkning og politisk innflytelse og lokal identitet. Det legges opp til spesiell involvering av de unge i kommunene (ungdomsråd, sosiale medier).

Ansattes medvirkning:

Det etableres et samarbeid med de tillitsvalgte om et informasjons- og diskusjonsforum for de ansatte i kommunene på et tidlig stadium i prosjektet.

Utredningsoppdrag:

Framskaffe best mulig faktagrunnlag som utgangspunkt for innbygger-involvering og videre politisk prosess. Gjennomføres innen 1. september 2015.

Sammenligningsgrunnlag: 0-alternativet (uendret struktur).

Struktur på utredning:

Utredningen struktureres etter følgende hovedtema ut fra kommunenes ulike roller og oppgaver:

- a) Kommunen som tjenesteyter
Kvalitet på tjenestene, effektiv ressursbruk og likeverdighet.
- b) Kommunens utøvelse av myndighet og kontroll
Habilitet, likebehandling, rettssikkerhet, forutsigbarhet og innsyn
- c) Kommunen som samfunnsutvikler
Helhetlig areal- og transportplanlegging, næringsutvikling og miljøpolitikk.
Lokalpolitikernes roller og handlingsrom. Samfunnsdialog og sentral påvirkningskraft.

- d) Kommunen og lokaldemokratiet
Effektiv lokalpolitisk styring, aktiv lokalpolitikk, nærhet, medvirkning og synlighet

I regjeringens melding anbefales bestemte kriterier som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur. Utredningen skal synliggjøre effekter på følgende kriterier ved en sammenslåing:

Kapasitet, kompetanse, distanse, produksjon, soliditet, valgfrihet, samfunnsutvikling, politisk deltakelse, politisk styring, identitet, oppgaveportefølje og rammestyring.

• Delmål 1 - Kartlegge driftsmessige, økonomiske og kvalitetsmessig status i kommunene og vurdere på bakgrunn av dette konsekvensene av en sammenslåing:

En endring av kommunegrensene er en langsiktig sak, slik at hovedfokus i utredningen må være på de langsiktige virkningene av eventuelle strukturendringer.

Grunnlagsdata innhentes på relevante områder:

- Økonomiske forhold, f.eks. disposisjonsfond, frie inntekter, pensjon, lånegjeld og etterslep på investeringer og vedlikehold
- Organisering og styring, for eksempel plan, systemer, administrative ressurser – herunder egenadministrasjon.
- Kvalitet og resultat i tjenesteproduksjonen, brukertilfredshet

Kartlegging av sysselsetting, næringsstruktur, pendlingsmønster, befolkningsutvikling, flyttestrømmer, utdanningsnivå m.m. kartlegges. Det foretas på grunnlag av dette en analyse av regionkommunen som en bo- og arbeidsmarkedsregion. Kartleggingsarbeidet i Byregionprogrammet for Rana-regionen benyttes så langt det er relevant.

Det gjennomføres en sammenligning med dagens struktur og evt. andre alternativer.

Analyse av de respektive kommuners sterke og svake sider og hvordan dette vil kunne påvirke de andre kommunene ved en sammenslåing.

I tillegg vil det være behov for å se kommunenes oppgaver og fremtidige struktur i lys av rammebetingelser som frie inntekter, sysselsetning og næringsutvikling, demografi, geografiske forhold mm.

• Delmål 2 – vurdere behovet for og omfanget av lokal tilstedeværelse med kompetanse og tjenester i forhold til avstand til kommunesenter:

Det foretas en egen kartlegging og analyse av de spesielle utfordringene som er knyttet til kommunikasjon og avstandsulemper i kyst- og øykommuner. Informasjon hentes bl.a. fra øy-kommuneprosjektet.

Sammenholde prosjektet med kommunestruktur i andre europeiske land.

• Delmål 3 – kartlegge og vurdere omfanget av og mulighetene som ligger i ulike samarbeidsformer:

Sammenligne og vurdere samarbeidsalternativer ut fra relevant forskning og erfaring.

• **Delmål 4 - vurdere usikkerheten og risikoen med ulike alternativ som skyldes de ukjente faktorene som har betydning for framtidens kommuner:**

Identifisere og analysere risikofaktorer som evt. tvangssammenslåing, endringer i inntektssystemet og oppgaveporteføljen - samt frie inntekter og skatteordningene.

Prosjektplan kommuneutredning, bakgrunnsmateriale

En del av utredningsarbeidet er av generell og prinsipiell karakter og vil dermed ha overføringsverdi til parallelle utredningsprosesser. Erfaringer fra utredningen av «Vefsn-alternativet» vurderes.

Dette gjelder bl.a.:

- kjente og mulige uavklarte rammebetingelser ved en sammenslåing
- forskning på kommunesektoren
- erfaringsmateriale fra tidligere sammenslåingsprosesser
- behovet for og omfanget av lokal tilstedeværelse med kompetanse og tjenester i forhold til avstand

• I arbeidet vil Ekspertutvalgets utredning (des. 2014), melding om nye oppgaver (vår 2015), grunnlagsdata fra KMD og SSB samt diverse eksisterende forskning (for eksempel på lokaldemokrati) og pågående utredninger i andre kommuner være sentrale utover kommunenes egne data og innspill. Det forutsettes at alle kommunene stiller relevant materiale/ressurser til disposisjon ved behov fra prosjektet.

Prosjektplan kommuneutredning, fremdriftsplan

- Reformperioden vil vare fram til nasjonale vedtak om sammenslåing er fattet, innen 1. januar 2018. Kommunene selv skal fatte vedtak innen 1. halvår 2016.
- *Stortingsmelding om oppgaver ventes vår 2015

Fase	År	Mnd	Hendelse
1	2015	2	Skjønnsmiddelsøknad FMNO, vedlagt prosjektplan
		2	Engasjement av prosjektleder (PL)
		3	Informasjons- og diskusjonsforum for tillitsvalgte/ansatte
		3	Etablering av hjemmeside, ungdomskontakter
		3-8	Utredning utarbeides.
		9	Utredning behandles i AG, SG.
2	2016	?	Pol. Beslutning om videre løp
		9-11	Innbyggerinvolvering – informasjon og debatt - åpne folkemøter, spørreundersøkelser
		12	Bearbeiding av innbyggerinvolvering og politisk prosess
		2	Kommunestyresak – overordnet retningsvalg – hvilke alternativ skal videreføres?
		3	Innbyggerinvolvering 2 – høring.
4	Bearbeiding av innbyggerinvolvering og politisk prosess 2		

4-5 Forhandlinger om evt. forpliktende avtale mellom kommunene
2016 6 Kommunestyrevedtak – sammenslåing/ikke.

Økonomi

Utkast til budsjett for 2015:

Prosjektledelse	570 000.-	(2/3 stilling)
Reise- og oppholdsutgifter	30 000.-	
Frikjøp av utredningskapasitet kommuner	300 000.-	
Utgifter til lokale møter og fellesmøter	300 000.-	

Delsum	1 200 000.-
---------------	--------------------

Egenkostnad (kopiering, porto, kontor, møterom m.m.)	30 000.-
Egeninnsats (styringsgr. arb.grupper, folkemøter, web-side, reiser)	970 000.-

Sum	2 200 000.-
------------	--------------------

Finansiering:

Kommunale midler	kr. 100 000.- x 6	600 000.-
Skjønnsmidler fra FMNO for 2015		800 000.-
Kommunale egenandeler		800 000.-

Sum	2 200 000.-
------------	--------------------